

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒЫРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ

М.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ

«Мәдениет және өнер» факультеті
«Өнер» кафедрасы

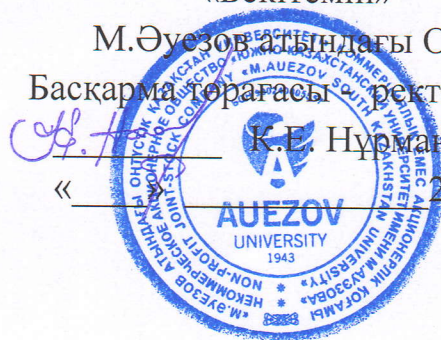
«Бекітемін»

М.Әуезов атындағы ОҚУ

Басқарма төрағасы / ректор м.у.а

К.Е. Нурманбетов

«_____» 2024ж.

М031 - Хореография білім беру бағдарламасы тобы бойынша жоғары оқу
орнынан кейінгі білім берудің шығармашылық емтихандар

БАҒДАРЛАМАСЫ

Шымкент- 2024

Бағдарлама жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің М031 - «Хореография» бағдарламасы тобы бойынша мемлекеттік жалпы стандартына негізделіп жасалған.

Құрастырғандар: магистр, аға оқытушы А.З.Абусева

Бағдарлама «Өнер» кафедрасының отырысында қаралды хаттама № 9 «22» 04 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі Е.Т.Бимурзаев

Бағдарлама «Мәдениет және өнер» факультетінің ӘК мәжілісінде қаралып, ұсынылады, хаттама № 9 «24» 04 2024 ж.

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті, 2024

Кіріспе

Жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламасының тобы М031-«Хореография» оқу бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы үміткерлерді қабылдаудың негізгі құжаты болып табылады. Бағдарлама - «Хореография» оқу бағдарламасының бакалавриат пәндері («Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі», «Халықтық-сахналық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі», «Қазақ биін оқытудың теориясы мен әдістемесі», және 6В02130 - «Хореография» ББ бойынша пәндердің оқу жоспарлары мен оқу бағдарламалары негізінде дайындалған.

М031 - «Хореография» оқу бағдарламасы бойынша түсу емтихандары шығармашылық емтихандар түрінде өтеді.

Шығармашылық емтиханның мақсаты - өтініш берушінің шығармашылық қабілеттерін және шығармашылық бағытта өз мамандығын игерудің жеке алғы шарттарын тексеру.

Оқуға түсу емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары үміткерлердің шығармашылық қабілеттерін, хореографиялық білім деңгейін толыққанды анықтауға құрылған.

Міндеттері: өтініш берушінің даралығын барлық аспектілерде айқындау: моральдық, шығармашылық, кәсіптік.

1. Негізгі ережелер

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығы.

Шығармашылық емтиханның **мақсаты** үміткердің шығармашылық қабілеттерінің және шығармашылық бағыттағы мамандықты игерудің жеке алғышарттарының болуын тексеру болып табылады.

Қабылдау емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары үміткерлердің шығармашылық қабілеттерін, хореографиялық білімінің белгілі бір деңгейін толық анықтайтындай етіп жасалған.

2. Мамандандыру пәндері бойынша оқу бағдарламаның пәндерінің бағдарламаларының қысқаша мазмұны.

2.1 I - Шығармашылық емтихан

Кәсіби қызметтің түрлері, мамандануы мен профилін ескере келе, жоғарғы оқу орнынан кейін оқуға түсу емтиханына ұсынылған бакалавриат пәндерінің тізімі.

1. Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі.
2. Халықтық-сахналық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі.
3. Қазақ биін оқытудың теориясы мен әдістемесі.

1.Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі
«Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі» пәні оқытушы-хореографтар үшін маңызды пән болып табылады.

Классикалық би өзінің қалыптасуы мен дамуы кезінде арнайы спецификалық мәнерлі құралдарды әзірлейді. Классикалық бидің өте жақсы құрылымдалған және жақсы дамыған сахналық қозғалыстар жүйесі бар екенін атап өту керек. Оның жұмысының ауқымы өте үлкен. Классикалық бидің негізгі станок жанында және зал ортасында орындалатын экзерсис қимылдарының, секіру әрекеттерінің орындалу әдістемесін түсіндіру.

2. Халықтық-сахналық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі
«Халықтық-сахналық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі» пәні - болашақ хореография оқытушыларын даярлау жүйесіндегі негізгі пәндердің бірі. Бұл пән бойынша бағдарлама студенттің өзіндік жаттығулар, комбинациялар, этюдтер құрамында көрсетілген, халықтық сахналық бидің мәнерлі құралдарына негізделген білімдерін жүзеге асыруға бағытталған. Сонымен қатар, фольклорды көрсетіп, ұлттық композицияны, ұлттық бояуды, мінез-құлықты, яғни, бір халық биін басқадан ерекшелендіретінін сақтап, сипаттап беру керек.

3. Қазақ биін оқытудың теориясы мен әдістемесі

Бұл бағдарлама зерттелген материалды жетілдіруге, күрделі би элементтерін дамытуға, қозғалыстағы мәнерлікті дамытуға, актерлік шеберлікті дамытуға, ансамбльдегі, жұптағы қарым-қатынас дағдыларына бағытталған. Қазақстан балетмейстерлері билерін зерттеу образды тереңінен ашуға көмектеседі. Материал бекітіледі, орындау техникасы жетіледі, сахна және кеңістікке орналасу дағдылары дамиды. Орындау техникасы жетілдіріледі, актерлік шеберлігі мен музыкалық дамуы, балетмейстерлердің техникасы жағынан күрделі қойылымдары зерттеледі. Ұлттық киімдер мен сахналық атрибуттардың ерекшеліктері.

2.2 II – Шығармашылық емтихан. Рефератты қорғау

Ақпараттық-шолу реферат. (еркін тақырып бойынша)

Бұл үміткердің аудиторияда оқуға арналған негізгі тақырыпты ақпаратпен толықтыратын және дамытатын өзіндік жұмысының түрі. «Реферат» сөзі (латын тілінен - *referre* - баяндау, хабарлау) сөзді немесе тақырыпты мазмұнды қысқаша шолу негізінде ауызша немесе жазбаша жұмысты білдіреді.

Ақпараттық-шолу реферат. Мұндай рефераттың түрлері: оқылатын пәнге қатысты материалдарды қамтитын, әдетте, жаңадан шығарылған кітаптың, монографияның, басқа басылымның (немесе олардың бөліктерінің: бөлімдерін, тарауларды және т.б.) пән курсы.

Рефератты дыбыстау ережесі – 5-7 минут.

Рефератты түсіндіруді қажет ететін жарқын, әсерлі фактіні таныстырумен бастауға болады. Сонымен қатар, түсіндіру қарапайымнан күрделі мазмұнға өту

керек. Рефератқа қойылатын негізгі талап - тыңдармаңға барынша көп ақпарат беру.

2.3 магистратураға түсуші үміткерлердің болашақ диссертациясының тақырыбы бойынша рефератқа қойылатын талаптар:

1) рефераттың тақырыбы мен мазмұны білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес келуі тиіс;

2) Реферат қазақ немесе орыс тілдерінде орындалады;

3) магистранттар үшін реферат көлемі-10-12 бет;

4) Реферат мыналардан тұрады:

- Титул парағы;

- Мазмұндары;

- Кіріспе (тақырыптың өзектілігі мен жаңалығы; жұмыстың мақсаты мен міндеттері;

- Жұмыс гипотезасы;

- Бірнеше тараулар (және оның астарлары);

- Қорытынды;

- Пайдаланылған әдебиеттер тізімі, шығу деректері көрсетілген деректер (атауы, шыққан жері және жылы, беттер саны).

5) Times New Roman қарпі, кегль – 14. Жоларалық интервал – дара, жиектері – жоғарғы және төменгі – 2 см, сол жағы – 3 см, оң жағы – 1 см. азат жол – 1 см.

Тақырыптардың үлгі тізімі:

1. Қазақ халық биі: шығу тегі, аймақтық ерекшеліктері.

2. Классикалық хореография мен классикалық би мектебінің пайда болу тарихы және негізгі даму кезеңдері.

3.Тарихи-тұрмыстық бидің пайда болу тарихы және дамуының негізгі кезеңдері.

4.Халықтық-сахналық (мәнерлі) бидің пайда болу тарихы мен дамуының негізгі кезеңдері.

5.Қазіргі (модерн) бидің пайда болу тарихы және дамуының негізгі кезеңдері.

6.Театр-ойын-сауық іс-шараларында хореографиялық композициялар қоюдың әдістері, тәсілдері, формалары мен стильдері.

7.Бидің кеңістіктік композициясының әдістері мен тәсілдері. Би композициясының суретін жазу жүйесі.

8.Сахна алаңының, жарық және дыбыстық құрылғылардың негізгі кәсіби түсініктері.

9.Сахна кеңістігіндегі орындаушылардың ережелері, ұстанымдары мен қозғалыстарының негізгі түсініктері (кәсіби терминология).

10.Классикалық, тарихи, тұрмыстық, халықтық және джаз билеріне арналған музыкалық шығармалардың стилистикалық ерекшеліктері.

11.Хореографиядағы сахналық костюм және оның аксесуарлары.

12.Би тілінің стилизациясы және эклектизм.

13.Классикалық хореографияның негізгі эстетикалық принциптері.

14.Классикалық би сабағын құрудың негізгі принциптері және оны өткізу әдістемесі.

15.Хореографиядағы қойылымдық және репецициялық жұмыстардың негізгі принциптері.

16.Тарихи-тұрмыстық бидің негізгі стильдік ерекшеліктері.

17. Хореографиялық шығармашылық тұлғаның даму факторы ретінде.

18. Халықтық-сахналық билердегі этюдтерді зерттеудің мақсаттары мен міндеттері.

3. Қорытынды

Шығармашылық емтихандар үміткердің шығармашылық қабілеттерінің және шығармашылық бағыттағы мамандықты игерудің жеке алғышарттарының болуын тексеру болып табылады. Бұл бағдарлама үміткердің даралығын барлық аспектілерде анықтауға бағытталған: адамгершілік, шығармашылық, кәсіби, шығармашылық темпераментті, қиял мен қиялдың қозғалғыштығын, байқау мен көркемдік талғамын, көркемдік көкжиегін, ұсынылған жағдайларда әрекет ету қабілетін анықтау. М031–Хореография білім беру бағдарламаларының тобы адамнан белгілі бір табиғи және алынған мәліметтер мен қабілеттердің болуын талап ететін шығармашылық мамандықтарға жатады.

Шығармашылық емтихандар бір күнде қабылданады.

Емтихан қорытындысы бойынша үміткерге бағалау критерийлеріне сәйкес балдар қойылады.

0-16 балл алған үміткерлер шығармашылық емтихандарды тапсырмаған болып саналады.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ҚОРЫТЫНДЫСЫН БАҒАЛАУ КРИТЕРИИ

I емтихан «Шығармашылық емтихан»

1. Жоғарғы деңгей - 29-35 ұпайдан «өте жақсы»

Мұндай ұпай өтініш беруші материалдың 100% толық білуін көрсетсе және қателіктер жібермеген жағдайда белгіленеді. Бидің қозғалысын әдістемесін дұрыс баяндаса.

1. Қазақ биінің материалдары бойынша қозғалыстар мен комбинацияларды ұсынудың жоғары деңгейі (10-12).
2. Халық биінің материалдары бойынша қозғалыстар мен комбинацияларды ұсынудың жоғары деңгейі (10-12).
3. Классикалық бидің материалдары бойынша қозғалыстар мен комбинацияларды ұсынудың жоғары деңгейі (9-11).

2. Жеткілікті деңгей - 23-28 ұпайдан «жақсы»

Бұл ұйғарымдар, өтініш берушінің материалды 75% -дан кем емес білетіндігін көрсетті және қателер мен дәлсіздіктерге жол бермеді. Бидің қозғалысының әдістемесін дұрыс баяндаған жағдайда.

1. Қазақ биінің материалдары бойынша қозғалыстар мен комбинацияларды ұсынудың жақсы деңгейі (8-10).

2. Халық биінің материалдары бойынша қозғалыстар мен комбинацияларды ұсынудың жақсы деңгейі (8-9).
3. Классикалық бидегі материалда қозғалыстар мен комбинацияларды жақсы көрсету деңгейі (7-9).

3. Орташа деңгей 17-22 балл «қанағаттанарлық»

Бұл ұпайлар өтініш берушінің кем дегенде 50% -ын білетін жағдайда белгіленеді.

1. Қазақ биінің қозғалысы мен комбинациясын қанағаттанарлық деңгейде көрсету (6-8).
2. халық биінің қозғалысы мен комбинациясын қанағаттанарлық деңгейде көрсету (6-7).
3. Классикалық бидің қозғалысы мен комбинациясын қанағаттанарлық деңгейде көрсету (5-7).

4. Төменгі деңгей - 0-16 балл «қанағаттанарлықсыз»

Бұл пункттар өтініш беруші бағдарламадағы ұсынылған негізгі материалдарды білмеу кемшіліктерді көрсеткен жағдайда белгіленеді.

1. Қазақ билерінің қозғалыстары мен комбинациясын ұсынудың қанағаттанарлықсыз деңгейі (0-5).
2. Халық биінің қозғалысы мен комбинациясын ұсынудың қанағаттанарлықсыз деңгейі (0-6).
3. Классикалық бидің қозғалысы мен комбинациясының қанағаттанарлықсыз деңгейі (0-5).

II емтихан «Рефератты қорғау».

1. Ең жоғарғы деңгей - 29-35 баллдан «өте жақсы»

Мұндай ұпай өтініш беруші материалдың 100% толық білуін көрсетсе және қателіктер жібермеген жағдайда белгіленеді.

1. Барлық сұрақтарға жауаптардың құзыретті мәлімдемесі (10-12).
2. Тақырып мазмұнын сақтау (10-12).
3. материалды терең зерттеу (9-11).

2. Жеткілікті деңгей - 23-28 ұпайдан «жақсы»

Бұл мәселелер, егер өтініш беруші тақырыптың мазмұнын 75% -да көрсететін болса, қорғалатын тақырыпты құзыретті ұсыну жеткіліксіз болып табылған жағдайда.

1. Барлық сұрақтарға жауаптардың құзыретті мәлімдемесі (8-10).
2. Тақырыптың мазмұнын сақтау (8-9).
3. Материалды зерттеу тереңдігі (7-9).

3. Орташа деңгей 17-22 балл «қанағаттанарлық»

Бұл пункттар өтініш берушінің тақырып мазмұнын 50% -ға сәйкестігін көрсеткен жағдайда белгіленеді.

1. Барлық сұрақтарға жауаптардың құзыретті мәлімдемесі (6-8).
2. Тақырыптың мазмұнын сақтау (6-7).
3. материалды орташа зерттеуі (7-9).

4. Төменгі деңгей - 0-16 балл «қанағаттанарлықсыз»

Бұл пункттар өтініш беруші тақырыптың мазмұнын айқындауды көрсетпеген жағдайда белгіленеді.

1. Барлық сұрақтарға жауаптардың құзыретті мәлімдемесі (0-5).
2. тақырыптың мазмұнын сақтау (0-5).
3. материалды зерттеуі төмен (0-6).

Ұсынылған әдебиеттер тізімі

1. Типовые правила приема на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы послевузовского образования. Приложение 2 к приказу МОН РК от 14 июня 2019г. №269.

2. Типовая учебная программа по дисциплине «Теория и методика преподавания классического танца» для студентов специальности 5В040900-«Хореография», разработанной Казахской национальной академией искусств им. Т.Жургенова. Алматы 2016.

3. Типовая учебная программа по дисциплине «Теория и методика преподавания народно-сценического танца» для студентов специальности 5В040900-«Хореография», разработанной Казахской национальной академией искусств им. Т.Жургенова. Алматы 2016.

4. Типовая учебная программа по дисциплине «Теория и методика преподавания казахского танца» для студентов специальности 5В040900-«Хореография», разработанной Казахской национальной академией искусств им. Т.Жургенова. Алматы 2016.

5. Типовая учебная программа по дисциплине «Теория и методика преподавания историко-бытового танца» для студентов специальности 5В040900-«Хореография», разработанной Казахской национальной академией искусств им. Т.Жургенова. Алматы 2016.

6. Программа дисциплины «Теория и методика преподавания историко-бытового танца» для студентов специальности 5В040900-«Хореография», разработанной ЮКГУ им. М.Ауэзова. Шымкент 2017.

7. Методические рекомендации по организации СРМ по дисциплине «Педагогика хореографии» - Тлеубаева Б.С., Шымкент: ЮКГУ им. М.Ауэзова, 2018. - 26 с.